

СІЧЕНЬ 2023/2024 р.

5

ВЕСЕЛКА

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Євген Кондратюк
Мимовільна Зима

З неба падає білий сніг
на дороги, сади і діброви,
візерунком красивим поліг,
вже не видно сухої покрови...

Значить, скоро прибуде вона -
біла-біла красуня Зима,
не залише на полі зерна,
бо підійметься сніжна імла.

І Зима у танку закружляла,
і серпанком усе застеляла,
і тихенько вона крокувала,
в королівство, та панувала...

Покривала простори Землі,
і на зустріч серпанку її,
йшла весна у своєму теплі,
Колихаючи мрії мої...

Валентина Зорік
Радісна ялинка

Зимонька зібрала
Фарби білосніжні,
В кошик їх поклала
Та гуляти вийшла.

«Чарівна, срібляста
В мене одержинька!» –
Промовля пухнаста
Радісна ялинка.

Зірочки-манюні
Голочки накрили,
Новорічній сукні
Деревце зраділо!

У танку кружляють,
Бавляться сніжинки,
Сріблом прикрашають
Радісну ялинку...

З Новим роком!

СІЧЕНЬ

Січень – другий зимовий місяць, у народі вважається найхолоднішим, серцем зими. Недарма січень ще називають студень, сніговик, тріскун, лютовій, льодовик, щипун, сніжень. Українська назва січень походить від слова січа. У давнину в цей час починали розчищати ділянки від корчів, щоб навесні їх засіяти, цей вид робіт називався січа.

Січень – місяць морозних днів та ночей, яскравих зірок. Навколо все біле, літають лапаті сніжинки, морозець щипає за щічки та носи.

Всі діти чекають зиму, адже люблять розваги на санчатах, лижах, ковзанах. Січень пов'язаний з улюбленими святами, новими планами та казковими зимовими краєвидами, він асоціюється із зеленою ялинкою, помаранчевими мандаринами, різнобарв'ям новорічних прикрас.

Розмалюй.

Тетяна Винник
Зима

Хуртовина ходить містом –
Блимають шибки іскристо,
Сон торкається ріки,
Сплять пожухлі будяки.
Трусить снігом, заважає,
Все морозом огортає,
Сплять дерева в заметілі,
А на них – пташки осілі.

«Вивчати, пізнавати минуле й сучасне своєї землі й свого народу – це й пізнавати себе. Адже кожен із нас – як зернина на пшеничному лану народу. Кожен має у своїй душі те, що вирізняє українців з-поміж національностей у світі. Нам випало велике щастя – бути дітьми України...Будьмо ж гідні українського імені.»

(Михайло Слабошпицький (1946-2021) – український прозаїк, критик, літературознавець, публіцист, громадський діяч).

Чи знаєте ви, що...

Валентина Зорік Саме так!

Якщо хтось невтішно плаче,
Якщо очі повні сліз,
Неуважний, хто не бачить
Сум в очах, вологий ніс...

Тут не можна зволікати,
А спокійно підійти
І тихенько запитати:
«Чим тобі допомогти?»

Саме так зробити треба
Не ховатись від біди.
У підтримці є потреба.
Хто ж то плаче?
Підійди!

Розмалюй.

Розмалюй.

Чому вовки виють?

Виття вовків – це своєрідний спосіб спілкування, який має безліч відтінків: пирхання, гавкіт, гарчання, скиглення. Вовче виття завжди про щось говорить. Воно може сигналізувати про захоплену територію, про здобич, попереджати про небезпеку, а може просто бути знаком печалі або загрози. Вити може як самотній вовк, так і цілі зграї.

Розмалюй.

У СВИТІ КАЗОК

При виборі казок, які ви читаєте перед сном, потрібно враховувати перш за все вік дитини. Твір для спільного прочитання обов'язково повинен бути цікавим для дитини, тому варто запропонувати їй самостійно вибрати, яку казку вона хоче послухати. При цьому важливо, щоб сама історія не була страшною, не викликала тривоги чи інших негативних почуттів.

Ведмідь та комар (Словацька народна казка)

Зустрілися якось ведмідь з комаром.

От ведмідь і каже:

– Ти, комаре, сідаєш на кожне створіння і кров п'єш. То скажи ж мені, чия кров найсолодша.

Комар йому:

– А певно, що людська.

Добре. От і вирушив ведмідь по людську кров. Коли зустрічає хлопця:

– Стій! Ти людина?

– Колись буду людиною! – згорда каже хлопець, а сам аж підскочив, начебто враз хотів на людину вирости.

– Ну й підскакуй собі, – буркнув ведмідь. – Яка мені користь з того, що ще тільки буде!

Та й пішов далі. Коли зустрічає старця:

– Стій! Ти людина?

– Та був колись людиною! – закашлявся старець та й зігнувся, щоб не видно його було.

– Ну й гнись! – буркнув ведмідь. – Яка мені користь з того, що колись було.

От він іде та й іде, аж стрічає гусара на коні:

– Стій! Хто ти?

– Я – людина з головою! – гримнув гусар і пришпорив коня.

От ведмідь за ним слідом. Ось-ось дожене. А гусар обернувся та ведмедя з маху палашем! Ведмедеві було не до жартів, то й показав гусарові п'яти. А гусар був не лінивий, зняв карабін з плеча та ще й пальнув по ньому.

От зустрілися ведмідь з комаром знову:

– Твоя правда, комарю, що людська кров найсолодша. Тільки мене більше до неї не занедиш.

– А чого? – сміється комар.

– А того, що з людиною кепські жарти. Я ще й не

Розмалюй.

підступив до неї, а вона як висолопить на мене язик, та який великий, що й за сажень ним мене дістала, та ще такий гострий, що й до кісток пропекло. Я вже од неї й одстав, а вона як обернеться та як плюне на мене і, мабуть, що вогняною стрілою шпигонула мене в бік, бо я мало не вмер од болю; ще мені й досі свербить під шкурою.

А комар аж трясеться од сміху з дурного ведмедя. Як не лусне. Але він не лусне. Бо як йому луснути, коли на ньому зовсім нема м'яса. Отож через те він і кров із кожного створіння п'є.

Розмалюй.

Олександр Копиленко

Переполох

Насипало снігу в лісі багато, такого пухкого снігу та білого. Ходити в лісі взимку важко людині. А на лижах куди завгодно пройдеш.

Тихо навколо в лісі, тільки поскрипує веселий морозець у стовбурах сосен, ялинок та дубів. Скрип-скрип... Тварини лісові не бояться снігу й морозу не бояться. Одяглися в тепле хутро звірятка, у густий пух пташки й шукають собі їжу. Під дуплом старого дуба миша собі ще влітку нірку вирила, наносила тоненьких травинок і сухого моху – зробила тепле кубельце. Спала миша, виспалась, треба піти й погуляти. Вилізла з нори, озирнулася навкруги. Тихо, очі сліпить білий сніжок. Засипав сніг стежечку, що миша протоптала, прогулюючись. Вилізла вона на пеньок, дивиться – сухе насіннячко сюди вітер приніс. Поласувала сухим насіннячком і почала хутро своє чистити. Аж гульк – прямо над нею щось чорне й велике впало на

стовбур дуба. Перелякалася миша, бо ворогів у неї багато. Перелякалася та – шубовсть із пенька прямо в нірку. Сидить, не поворухнеться. Зраділа, що втекла від страшної халеви. Що ж воно за страхіття впало на стовбур? Тихесенько визирнула миша з нори, роздивилася, аж то дятел прилетів жуків шукати. Це птах не страшний. У дятла дзьоб міцний і лапи, мов гачки. Чіпляється дятел за кору дерева й лазить, куди захоче, – угору, вниз, в один бік, у другий бік. Лазить дятел весело по деревах і – стук-тук дзьобом, тук-стук... Працює дятел, аж цурки летять. Ось під корою сховався на зиму жучок-шкідничок. Улітку буде цей жук дереву шкодити. Дятел колупнув кору, зирк – жучок. Схопив жука й проковтнув. Так і працює дятел цілісінький день – винищує шкідників, що під кору поховалися.

Побачила миша дятла – вилізла з нори. Раптом стриб-

нула на пеньок білка, шишка соснова в неї в лапах. Сіла білочка снідати. На мишу, на дятла позирає, шишку гризе, насіння вилуцує.

А хто воно там стрибає між кущами, серед сухого бур'яну? Дятел писнув тихо й замовк, білка насторожилася, а мишка вже не тікає в нору – поглянути цікаво на того великого звіра. Білка не тікає, дятел працює спокійно – значить, звір не страшний. Та то ж заєць пухнастий шукає собі захисний куточок для відпочинку! Стрибнув до молодої дикої груші, погриз трохи кори й прямо до пенька, де миша ча нора. Отут він і відпочине. Звірята не страшні зібралися. Лисицю або вовка здалеку помітять дятел та білочка. Тікатимуть вони – заєць і собі пострибає, не наздоженуть. Не знав заєць, що його слідом давно вже лисиця йде та стежить за ним. Виривав собі ямку під пеньком заєць і ліг, задрімав. Тепло йому у своєму хутрі в затишку лежати. Коло нього миша прогулюється, шукає поживи. А лисиця здалеку побачила білочку й дятла. Присіла тихенько. Бо знає, – сполохають зайця, тільки почне вона наблизитися до пенька. Не впіймає тоді прудкого зайця. Сидить лисиця й чекає. Тихо навколо в лісі.

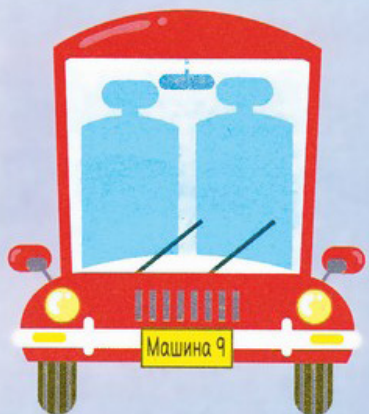
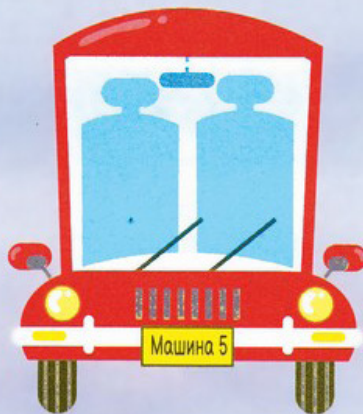
Аж ось зарипів сніг здалеку, зашелестів сухий бур'ян, об дерево вдарилася гілка. Розмову чути. Білочка стрибнула. Заєць помчав. Лисиця шмигнула поза кущами. Усі звірі кинулися врозтіч. А миша залізла в нірку й сидить. Сидить і боїться визирнути. Це ми з Василем у ліс прийшли й наробили переполоху... Роздивилися ми з Василем сліди на снігу й зрозуміли все, про що оце вам і розповіли.

Забудькуватий Юрко

Де машина Юрка?
Вона трохи відрізняється від усіх інших моделей.

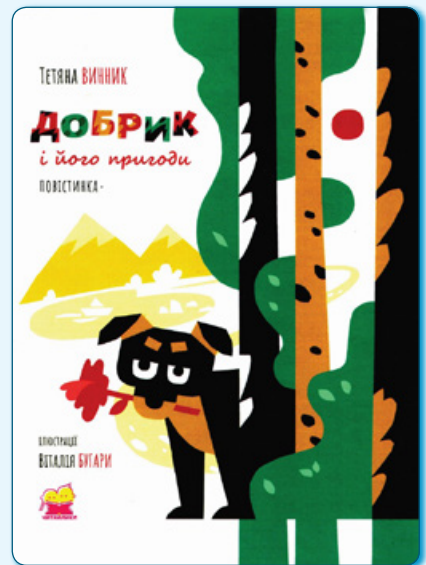
З поштової скриньки

Зустріч з письменницею

Зустрічі з письменниками завжди бувають цікавими і приносять неабияку радість для шанувальників художнього слова. Такою цікавою була й зустріч із сучасною українською письменницею Тетяною Винник, яка відбулася 13-го грудня минулого року у Словацько-українсько-

му культурному та інформаційному центрі у Пряшеві.

Отже, була нагода познайомитися з письменницею, яка пише для дорослого і юного читача. Присутніх порадувала своєю поетичною творчістю, але і книжками для дітей і підлітків.

Під час зустрічі відбувся цікавий діалог між Тетяною Винник (вліво) та літературознавцем Мариною Бабенко.

Сон

Я лечу над містом,
Осідавши пса.
Світяться іскристо
Сонні небеса.

Димарі носами –
В хмарах золотих.
І сліди від санок
Засипає сніг.

Свище завірюха,
Виє зусібч.
Пес розвісив вуха
У зимову ніч.

Білий янгол

Білий янгол на плечі
В сивій надії.
Усміхається й мовчить
В срібній заметілі.

Сніг кружляє, опада
На яри й дороги.
Білий янгол – не вода,
А посланець Бога.

Білий янгол засурмить –
І серця озвуться.
Слався, Небо, слався, Мить,
Прославляй Ісуса.

Зима в Карпатах.

Тетяна Винник

Заєць і зима

Заєць прокинувся від голосного «Б-rrr!».

«Б-rrr!» – лунало знову і заєць сполохано насто-рожив вуха.

– Це в мене в животі! – дослухаючись, полегшено зітхнув заєць. І від гарячо-го заячого подиху пішов легенький пар.

Заєць жадібно вдихнув морозяне повітря і йому на мить здалося, що його живіт прилип до спини.

– Я не їв сім днів! – чмих-нув заєць і висунув носа з-під міцного соснового гілля, під яким сьогодні ночував. – Треба шукати харчі. – Подумав заєць.

– Привіт, друже! – про-жебоніла білка, стрибаючи з гілки на гілку. – У мене біда!

– Чим зможу – допоможу! – мовив заєць і чмихнув носом.

– Моя молодша донька Гаша в снігу загубила шиш-ку. Всі очі продивилися – знайти не можемо!

– Не плач, сусідко – ось твоя шишка! – вигукнув за-єць, висунувши носа з-під снігу.

– Дякую тобі, друже, за допомогу! Звертайся й ти, коли що!

Біжить заєць лісом, трем-тить, як останній лист на морозі. Лісячі сліди довко-ла снігових заметів блакит-ною стрічкою в'ються.

Сніжить – світу білого не видно...

Біжить заєць...

– Зайчику, зайчику, до-поможи! – попросила стара ялина, протягнувши своє коструbate гілляччя.

– Я поспішаю! – вигукнув заєць тремтливим голосом, але щось його зупинило. – Чого вам, бабуню?

– У мене сьогодні день народження, а я не можу й намиста вдягти, – засуму-вала кроною ялина. – Від-несла його метелиця аж до самої річечки, а я туди вже не дійду!

Заєць миттю приніс бур-

штинове намисто – зробле-не із смоли.

– Нахилийте голову, бабу-ню!

– Дякую тобі, зайчику за допомогу!

Біжить заєць, тремтить, як останній лист на морозі. Назустріч йому синичка ле-тить і слізьми заливається.

– Зайчику, рідненький! Допоможи! Мого сина сні-гом привалило під стріхою лісника. – квиліла синиця.

Заєць миттю допоміг си-ниччиному синові вибратися з-під снігу. Щаслива синиця дякувала зайцю. Але той вже безсилий впав на землю.

Невже мене нема?! – по-думав заєць, коли в нього не вийшло ворухнути лапою.

Заєць розплющив очі, а пе-ред ним лежала морквина.

– Це тобі подарунок! – мо-вив лісник.

Заєць підняв на нього очі і чхнув. Хворий заячий ви-гляд розчулив лісника.

– Ти добрий заєць! – усміхнувся лісник. – Ти до-поміг і білці, і старій ялині, і синиці, хоч сам потребував допомоги. За це я тобі дам стільки моркви, що тобі ви-стачить до кінця зими!

Розмалюй.

ЗНАЙОМТЕСЬ:

з письменником

Тетяна Винник

Тетяна Анатолієвна Винник (нар. 11 квітня 1984 Ніжині на Чернігівщині) – громадський діяч, письменниця, журналіст, перекладач з російської, англійської та болгарської мов.

Закінчила філологічний факультет Ніжинського університету імені Миколи Гоголя й паралельно

здобула спеціальність «Журналістика» на факультеті суміжних професій. У 2006-му закінчила магістратуру Київського національного університету імені Тараса Шевченка (фах «Літературна творчість») та аспірантуру Київського національного університету імені Тараса Шевченка («Теорія літератури»).

Працювала журналістом на телерадіокомпанії «НТБ», редактором інформаційних новин ТРК «Радіо-Ера» ФМ, вела авторську передачу «Слово без кордонів» на Каналі духовного відродження «Культура», працювала Відповідальним секретарем Всеукраїнської приймальної комісії при НСПУ У 2018 році викладала зарубіжну літературу у Міжнародному ліцеї МАУП. З 2006 року – член Національної Спілки письменників України. З 2018 року – член Національної спілки журналістів України.

Авторка поетичних збірок:

«Золотоноша» (2003), «Гетсиманська молитва» (2005), «Самоспалення дерева» (2008), «Прокинусь живою» (2014), «Смарагдова сукня» (2023).

Книги для дітей та молоді: «Відлуння нашої хати». – Чернівці: Букрек, 2015. – 72 с., «Космічна пригода Талалайка». – Чернівці: Букрек, 2020. – 84 с., «Добрик і його пригоди». – Київ: ВЦ «Академія», 2019. – 80 с., «Кришталевий птах». – Житомир: Видавець О. О. Євєнюк, 2019. – 40 с.

П'єси для дітей: «Метелик і Свічка».

Ой продала дівчина курку

Ой продала дівчина курку
Та купила козакові люльку,
Люльку за курку купила,
Вона його вірно любила.

Од продала дівчина гребінь
Та купила козакові креміль,
Креміль за гребінь купила,
Вона його вірно любила.

Ой продала дівчина юнку
Та купила козакові губку,
Губку за юнку купила,
Вона його вірно любила.

Ой продала дівчина сало
Та купила козакові кресало,
Кресало за сало купила,
Вона його вірно любила.

Вірші Тетяни Винник

Колядка

Коляда іде в Святий вечір,
Коляда іде – всім Дари несе,
Всім Дари несе найкоштовніші:
Усім людям – ладу найладнішого,
Усім людям – долі наймилішої,
Усім звірам – снігу найтеплішого,
А деревам – срібносніжну віхолу.
Коляда іде, всім Дари несе,
Щастя золоте – в серденько дитини.
Коляда іде, всім Дари несе,
Бо Різдво прийшло на Україну.

Новорічна пісенька

В далекому чорному лісі,
Де виють голодні вовки,
Ялинка в снігах заблудилась,
А мала б на свято прийти!
Хилилися сосни довкола
Сніжинками віти цвіли.
Ялинка ходила по колу –
Дорогу сніги замели.
На плечі схиливши торбинку,
Ішов Миколай тим лісом...
Й зелену красуню ялинку
До нашої хати приніс він.
І стала ялинка на диво
Красива, іскриста, мрійлива.
І дуже в цю мить щаслива,
Бо радість на всіх розділила.

Метелиця

На подвір'ї сніговиця –
Снігом замело травичку –
Заметільниця, шаруга,
Сніжниця, зимова хуга!

У шибки підступно дмуха
Хуртовина, завірюха,
Завиває, снігом віє,
Хугаவிця і крутія.

Всі дороги замела
Веремія-бабця зла –
Хвища, віхола, охиза,
Сніговійниця у ризах.

Лісом бродить, в дуплах висе
Хуреля, кура, завія,
Кушпела, юга, хурдига
Снігокрутниця, мов дзиґа!

Заметь, сніговій, хуртеча –
Нажахалася малеча –
Заметіль, фурделя, хвижа
В димарі горлає хижо!

А завійниця й пурга
У повітрі – застига.
Замітає снігом місто –
Буде у природі чисто!

Куточок кулінарії

Вінігрет по-Буковинськи

Вінегрет також особлива страва, бо її всі готують по-різному – хтось із солоним огірком, а хтось із квашеною капустою або оселедцем, – каже шеф-кухар. – У нашому меню намагалися осучаснити його. Так показали, що навіть прості страви можуть бути вишуканими.

Інгредієнти (на 4 порції):

- маринована цибуля
- квашена капуста
- нерафінована соняшникова олія
- морква
- редиска
- буряк
- компресовані яблука
- картопля
- корнішони
- гриби білі мариновані
- гриби опеньки мариновані
- зелена емульсія
- огірок
- олія зелена
- бузина квашена
- соус часниковий
- кульки компресованого яблука

Як готувати:

1. Мариновану цибулю нарізати дрібною соломкою, додати квашену капусту, 10 г нерафінованої соняшникової олії. Перемішати й викласти на тарілку.
2. Зварити овочі, а потім нарізати моркву півкільцями, буряк – хатичними трикутниками, картоплю – кубиком. Покласти в різні контейнери та заправити гарно соняшниковою нерафінованою олією, посолити за смаком та дати промаринуватися кілька годин.

Богдан Ігор Антонич

ЗИМА

Кравці лисицям хутра шують,
вітри на бурю грізно трублять.
О доле, стережи в завію
і людські, і звірячі кубла.

У сто млинах зима пшеницю
на сніг сріблясто-синій меле.
Назустріч бурі ніч іскриться,
привалюючи небом села.

3. На квашену капусту викласти шматочки картоплі, буряка, моркви. Додати білі гриби та мариновані опеньки.
4. Огірок розрізати вздовж під кутом 45°, викласти на салат та поставити навколо. Додати сім кульок компресованого яблука (попередньо завакумувати нарізані сферами яблука у яблучному соку) й пелюстки синьої маринованої цибулі.
5. Поставити краплинки зеленого майонезу та часникового соусу.

Василь Густі

Удвох із батьком
У вечірній час
Ми розпалили
Вогнище у полі.

І я
Частенько,
Дякувати долі,
Вертаюся
В думках туди
Не раз,
І знов переді мною
сива ніч,
І мова тиха, і слова,
мов креміль.
І полум'я – сильніше
аніж теміль,
Й тепло душевне
Із вітцівських віч.

Лілія Компанієць

Ходить ніч по горі

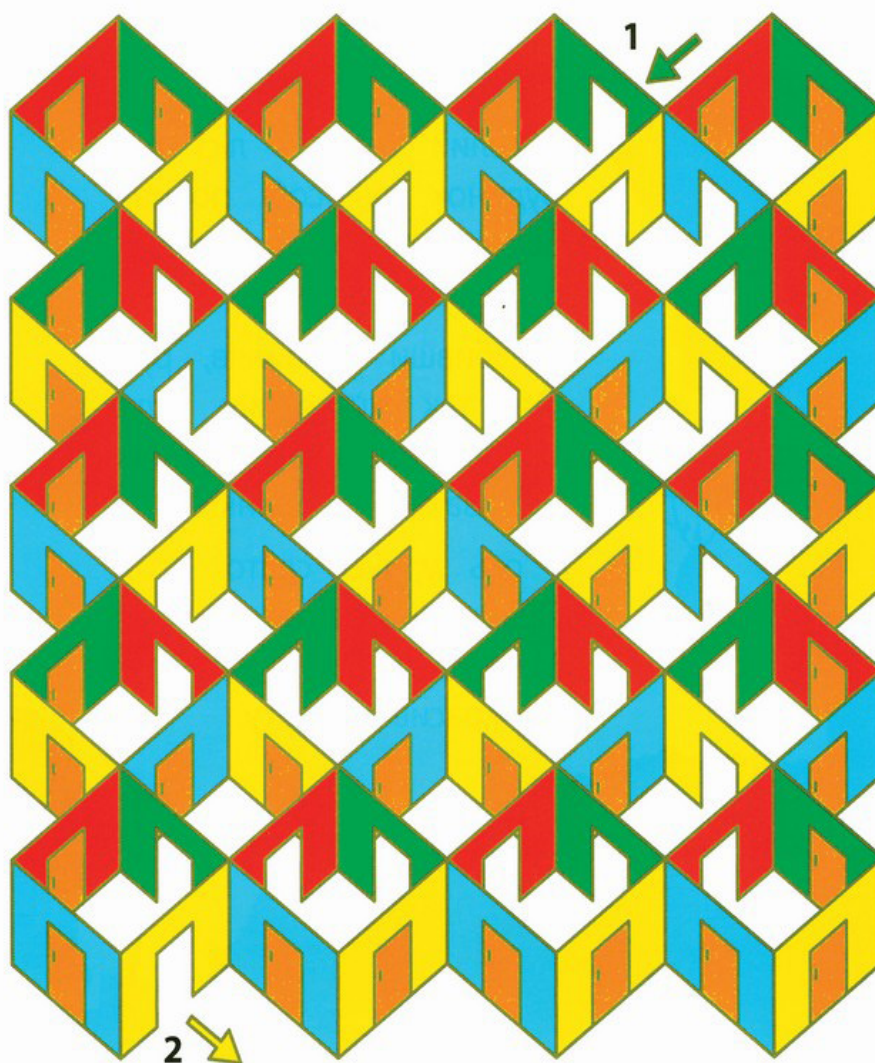
Ходить ніч по горі,
Носить сон в рукаві.
А навкруг, як на те,
Завірюха мете,
– Гу-гу-гу! Гу-гу-гу! –
І хати вже стоять
Аж по вікна в снігу,

Ніч до Галі зайшла:
– Спить, – питає, – мала? –
Каже мама: – Не спить. –
Каже тато: – Не спить,
Бо од вітру в дворі
Ворітечка хить-хить,
Бо у шибку до нас
Стука віхола зла...
– Спи! – промовила ніч.
І заснула мала.

Натрусилася їй ніч
Гарні сни з рукава.
І наснилися малій
Квіти, сонце й трава,
Тепла-тепла ріка,
Що дзюрчить-хлопотить...
А од вітру в дворі
Ворітечка хить-хить.
Завірюха гуде:
– Гу-гу-гу! Гу-гу-гу! –
І хати вже стоять
Аж по вікна в снігу...

Пройди лабіринт.

**KULT
MINOR**

„VESELKA“ – časopis pre deti. Ročník 72, vychádza 10x ročne. Vydáva Zväz Rusínov-Ukrajincov SR, IČO 00 177 725. Adresa redakcie: 081 08 Prešov, ul. Janka Boroďača č. 5. Šéfredaktor Ivan Jackanin. Počítačová sadzba NITECH s.r.o., Prešov. Tlač Grafotlač s.r.o., Prešov. Rozširuje a objednávky na predplatné prijíma redakcia. Realizované s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín. Cena jedného čísla 0,13 €. Rukopisy a ilustrácie nevraciamе. EV 3302/9.

«ВЕСЕЛКА» – журнал для дітей. Союз русинів-українців СР. Адреса редакції: 081 08 Пряшів, вул. Янка Бородача, 5. Головний редактор Іван Яцканин. Комп'ютерний набір NITECH s.r.o., Пряшів. Друкує Grafotlač, Пряшів. Ціна окремого номера – 0,13 €. Рукописи та ілюстрації не повертаються. EV 3302/9.